ta' ġmiel u ta' għaxqa lill-opri artistiċi li joħorġu mid-deħen tiegħu. Il-ġenju jqanqal ferħ u hena bl-opri artistiċi tiegħu, iħeġġeġ il-qlub għall-ġmiel u jpaxxi l-intellett. Dawk l-opri mnisslin mill-ġenju jgħaxxqu lil min jarahom u jġegħluh jifraħ u jħoss sens ta' mistrieħ u ta' sodisfazzjon; għall-kuntrarju l-opri pseudo-artistiċi, li ma humiex frott tal-ġenju, joħolqu taħwid fil-moħħ u ma jqanqlu l-ebda ħrara fil-qalb u ma jgħollux il-ħsieb 'il fuq lejn il-ġmiel u l-qdusija.

Ħafna artisti jidhrilhom li jistgħu jagħmlu isem billi joħorġu b'opri eċċentriċi, anakronistiċi jew sofistikati, li wieħed ma jistax jifhem sewwa t-tifsira tagħhom, opri li wieħed ma jistax jaqbad it-tarf fihom, opri li jħawdu l-moħħ u flok ma jnisslu hena, ferħ u mistrieħ, iqajmu konfużjoni fil-ħsieb ta' min jarahom. Opri bħal dawn ma humiex frott tal-ġenju veru, iżda huma frott ta' stramberija jew preżunzjoni jew kapriċċi ta' min joħloqhom. Hawn min isostni li l-opri moderni huma l-espressjoni ta' ruħ ta' min jagħmilhom, **imma ruħ ta' individwu wieħed ma għandhiex dritt tħabbel il-moħħ ta' ħafna oħrajn bil-kapriċċi tagħha.**

Tara ħafna nies iħarsu lejn pittura u skultura jew jaqraw letteratura u ma jistgħux jifhmu sewwa x'irid igħid jew ifisser l-artist jew l-awtur; huma jdumu ħafna jtellgħu u jniżżlu biex jaqbdu l-idea tal-opra; għalihom dawk l-opri qishom ħaġa moħġaġa fejn wieħed jeħtieġlu jdum ħafna jitfa' fehmiet u ħsibijiet biex jipprova jolqot it-tifsira moħbija. Din hi logħba tedjuża li taħli ħafna żmien, imma ssib xi wħud li jħobbu jqattgħu s-sigħat fiha, bħalma hemm dawk li jħobbu jħabblu moħħhom biex jiggustaw l-arti moderna.

Il-Kunsill għas-Snin 1967 - 68

Presidenti Onorarji: Wisq Reverendu Professur Monsinjur Pietru Pawl Saydon, B.Litt., B.L.Can., D.D., Lict. S. Script.; Professur Ġużè Aquilina, B.A., LL.D., Ph.D.; Sur Gino Muscat Azzopardi ;Sur Salvatore Gatt.

President: Professur Kavalier Ġużè Galea, M.B.E., K.M., M.D., D.P.H.

Viċi-President: Dottor Ant. Cremona.

Segretarju: Sur Godfrey Zarb Adami.

Teżorier: Sur Victor Apap.

Segretarju Propaganda: Sur Anton Agius Muscat.

Membri: Reverendu Professur Serafin Zarb, O.P., O.B.E., S.Th.M., S.S.D.; Reverendu Dun Frans Camilleri; Reverendu Patri Dijonisju Mintoff, O.F.M.; Sur Nikol Biancardi; Sur Karmenu Vassallo; Sur Ġużè Chetcuti; Sur Ġużè Cardona, B.A. Hons.; Sur Charles Coleiro.

MINN BETLEHEM GHALL-KALVARJU

LEĠĠENDA SAGRA

Ta' A. CREMONA

(*Jissokta minn "Il-Malti, ta' Ġunju 1967, pp. 42-47*)

Fil-Belt ta' Ġerusalemm

IL-ĠAWHRA TA' FIDWA MINN JASAR — F'RIGLEJN IL-KALVARJU

KOMMENTARJU NARRATIV — Introduzzjoni għas-Sitt Kwadru:—

Għaddew tlieta u tletin sena minn mindu ARTABAN kien telaq minn daru f'Ekbatana biex imur isib il-Messija, u minn dak iż-żmien kienu ilu jiġġerra minn belt għal oħra minn raħal għal ieħor fl-artijiet tal-Palestina u tal-Eġittu bla ma kellu x-xorti li jara wiċċ dak il-bniedem li kellu jkun is-Sultan ta' Israel mibgħut minn Alla biex iwaqqaf saltna ta' sliem u ħaqq. Xagħru, dari iswed daqs l-irdumijiet tal-iġbla ta' Zagros, issa kien bjadlu bħas-silġ li jgħattu l-irjus ta' dawk l-għoljiet. Għajnejh li darba kienu jleqqu u jleħħu bħall-ilsna tan-nar, issa mċajprin bħal dawl dgħajjef ta' musbieħ inemnem, mikdud u għajjien, jistenna li ħajtu tinfena minn ħin għal ieħor, iżda, b'danakollu, ma kienx għadu qata' qalbu li jissokta jfittex lis-Sultan imwiegħed mill-Profeti.

ARTABAN ġie għall-aħħar darba fil-belt ta' Ġerusalemm. Huwa kien dlonk iżur dik il-belt qaddisa, u kien kull darba jistaħreġ fl-isqaqijiet tagħha kollha, fid-dwejriet u fl-għerejjex bla ma seta' qatt jikxef ebda sinjal tal-familja ta' Nazareth li snin ilu kienet telqet minn Betlehem. Issa issa jidher li wasal il-waqt li għandu jagħmel sforz ieħor, għax donnu bħal ħass minn isefsiflu f'qalbu li fl-aħħar għandu jirnexxilu li jiltaqa' mal-bniedem li ilu jfittex is-snin.

Kienet l-istaġun tal-Għid. Il-belt ta' Ġerusalemm kienet mimlija Lhud ta' dik il-belt kif ukoll ta' barra mill-belt. In-nies ta' Israel imxerrdin f'artijiet il bogħod kienu ġew fit-Tempju għall-Għid il-Kbir, u ma kontx tisma' ħlief tgeġwiġ ta' nies fit-toroq dojoq ta' dik il-belt. Is-sema kien qed jissaħħab u jiswied. Fost in-nies kien hemm bħal tqanqila ta' mistoqsijiet u ta' tpespis, ta' tkexkixa bħal dik li titqanqal minn mewġiet ta' rjieħ fost is-siġar ewl il-lejl ta' xi burraxka.

In-nies f'daqqa waħda, bħal imkaxkra minn xi mewġa qawwija, ġriet lejn naħa waħda jħarsu 'l fuq minn fejn dehrilhom li qed jilmħu xi ħaġa ġdida. Dik il-ħamla ta' nies baqgħu sejrin lejn it-triq li tieħu għall-bieb ta' Damasku. Ftit il bogħod ma' tul it-triq dehru jleqqu, fir-raġġi tax-xemx nofsha moħbija b'xi sħaba sewda t-truf tal-lanez, l-elmijiet u l-korazzi taċ-ċenturjuni u tas-suldati Romani.

ARTABAN, miexi mal-mewġa ta' dik il-kotra, iltaqa' ma' tlieta minn pajjiżu, tliet Lhud Parzjani li kienu ġew Ġerusalemm biex ingħaqdu ma' Lhud oħra fit-Tempju f'dawk il-ġranet tal-Għid. Hawnhekk issa narawh wieqaf jitħaddet magħhom u jiqstaqsihom fuq dik l-għagħa ta' nies u fejn kienu sejrin, fil-waqt li minn quddiemhom jidhru għaddejjin nisa bi tfal jitħaddtu u juru b'subgħajhom in-naħa fejn kienet sejra l-miġimgħa ta' nies lejn il-bieb ta' Damasku.